

יום ד', ראש חודש אלול תשס"ד (18 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום ראש חודש **אלול**: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!" [תהלים קי"ח 24]

נראה כי היום נודע מימים ימימה להיות יום כינוס היהודים ...

בשלשת הימים האחרונים של חודש אוגוסט שנת 1897, היה בית עיריית באזל מקום אירוע היסטורי. מורשי יהודים מארצות שונות נתכנסו והביעו את רצונם שהאומה הישראלית תשוב לתחיה כאחד העמים על אדמתו העתיקה. דווקא באותה אירופה המערבית, שיהודיה לא פסקו לטעון מימי הסנהדרין הפאריזית בימי נאפוליון בתחילת המאה, שאין הם נוטלים לעצמם שם 'אומה' – נשמע פתאום קול קורא לתחיה לאומית. באזל של שנת 1897 תיקנה את קלקלת פאריז של שנת 1807. בכ"ט באוגוסט – היום, **ראש חודש אלול** – נפתחו ישיבות הקונגרס הציוני הראשון במעמד 200 צירים ו-300 אורחים וסופרי עתונים. הצירים מרוסיה, חברי אגודות "חובבי ציון" (אוסישקין וכו'), עוד לא מלאו בקונגרס זה תפקיד פעיל כמו בקונגרסים הבאים, מפני שביניהם היתה מחלוקת: אלה צדדו בזכות תגבורת היישוב הקטן הקודם בארץ-ישראל מבלי להמתין לבטחון פומבי של המלוכות; ואלה דרשו להפסיק את היישוב עד שיתחדש בהיקף גדול על יסוד הכרה רשמית של זכות עם ישראל ליישב את ארץ-ישראל. חילוקי דעות אלה, ששררו גם בקבוצות צירי ארצות אחרות, שקטו לזמן מה עם פתיחת הקונגרס בהשפעת נאומי הפתיחה של הרצל ונורדוי. הרצל, יוצר הציונית המדינית, השתדל למזג את הזרמים השונים של המחשבה הלאומית. בפתגם נאה הרחיב הרבה את מסגרת תכניתו המדינית: "הציונות היא תשובה אל היהדות, הקודמת לתשובה אל מדינת היהודים." – כלומר, שתקוות התחיה המדינית בלבד תביא את היהודי המתבולל לידי הכרה עצמית לאומית.

[דברי ימי עם עולם] (ההמשך, בע"ה, מחר...)

ומ'תשובה' ל'תשובה'...

מענייני חודש אלול:

לפי שאלול הוא האחרון בחודשי השנה לפני ראש השנה, שהוא יום דין **לכל באי-עולם**, לפיכך הוא נקבע לתשובה ובו מרבית סליחות ותחנונים לפני הקב"ה. והימים האלה הם ימי רצון מימות קדם. כשחטאו ישראל בעגל הזהב ונשתברו הלוחות, עלה משה אל ההר, והתנפל לפני הקב"ה לבקש רחמים וסליחה על חטא העגל. נתרצה לו הקב"ה ואמר לו, "פסול לך שני לוחות אבנים כראשונים" ועלה משה אל ההר בראש חודש אלול ושהה שם 40 יום עד יום עשירי בתשרי. ובעשירי בתשרי (יום הכיפורים), הוריד מן ההר את הלוחות השניים, שנתן הקב"ה לבני ישראל ברצון ובשמחה. ונקבעו ארבעים ימים אלה לימי רצון לדורות, לתשובה ולכפרה על חטא. [ספר התודעה]

אלול נקרא 'חודש התשובה' וכן 'חודש הרחמים והסליחות'. בני עדות המזרח נוהגים, החל ממחר, ב' באלול, לומר 'סליחות' כל יום באשמורת בוקר (השליש האחרון של הלילה), ואילו אצל היהודים האשכנזים, משכימים לומר 'סליחות' החל ממוצאי שבת בשבוע האחרון של השנה. השנה, כיוון שחל ראש השנה ביום ה'- ו' בשבוע (16-17 בספט') יתחילו לומר 'סליחות' במוצאי שבת, פר' "נצבים - וילך", ה- 11 בספטמבר.

"ויהי החודש הזה ... תחילה וראש לפדיון נפשנו" [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים וחודש טוב לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', ראש חודש אלול תשס"ד (18 באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

[יומן צה"ל]

"ויהי החודש הזה ... תחילה וראש לפדיון נפשנו" [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים וחודש טוב לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל